

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

EPOK – Centrum för ekologisk
produktion och konsumtion

Nytt EU-projekt om stråsådessorter och förädling: **COBRA – Coordinating Organic plant Breeding Activities for diversity**

FoU-dag om ekologisk produktion Jordbruksverket
27 februari 2013

Maria Wivstad, EPOK, SLU

Maria.Wivstad@slu.se, www.slu.se/epok

COBRA 2013-2015

17 länder är med däribland Danmark, Sverige, Norge, Finland
Svensk partner: SLU Alnarp – Nils-Ove Bertholdsson

*Utsäde: koordinera resistensscreening mot utsädesburna sjukdomar, betningsmetoder

*Robusta sorter med hög genetisk diversitet, förädlingsarbete i populationssorter och för sortblandningar

Svenska försök: Försök i höstvete, urval för tidig skott- och rottillväxt, och allelopati (rotexudat som hämmar ogräs) för

bra ogräskonkurrens och effektivt näringsupptag

VETE KORN ÄRT ÅKERBÖNA

Nytt digitalt magasin från EPOK

Gratis nedladdning: www.slu.se/epok

"ORGANIC DAYS"

Vad ska grisarna äta?

Mjölakens klimatavtryck: oavgjort mellan eko och konventionellt

NORDISKT EKO

ORDBRUKSVERKET ORDNADE FOU-DAG FÖR RÅDGIVARE

Vad händer inom forskningen?

– och vad vill vi ska hända?

Äter kor för mycket spannmål och är pollinering viktig för åkerböna? Under FoU-dagen i Mjölby diskuterade forskare och rådgivare dessa och många andra forskningsaktuella ämnen. Tillfälle fanns också till att gruppvis fundera på vad som blir morgondagens viktigaste forskningsfrågor.

"Inte dåligt – ofta bra"

Camilla Winqvist arbetar för EPOK med att sammanställa aktuell forskning om biologisk mångfald och ekosystemtjänster i ekologiskt lantbruk. Camilla inledde FoU-dagen med ett föredrag där hon försökte besvara frågan om ekologiskt odlad mark har en högre biologisk mångfald. Det enkla svaret på den frågan menar Camilla är "Ja!", men det finns också ett mer komplicerat svar som börjar "Oftast, men...".

Camilla ägnade föredraget åt att utveckla det komplicerade svaret med en genomgång av vilka arter och organismgrupper som gynnas av ekologisk produktion samt pekade på möjliga orsaker till att vissa gynnas och andra inte.

Optimera proteinutfodringen

När mjölkkor får proteinfoder ökar mjölkproduktionen och ofta även mängden protein i mjölken, medan fetthalten däremot sjunker. Rådande betalnings-

tem och foderpriser har gynnat relativt höga proteinhalter i foderstaterna, men samtidigt orsakat etiska och miljömässiga problem. Märten Hetta från SLU berättade om en meta-analys av 91 olika jämförelser av foderstater. Den visar att även om mängden mjölk ökar med mängden protein i fodret så avtar utbytet med högre halter och mängden mjölkprotein per mängd intaget protein sjunker drastiskt. Det handlar därför om att optimera proteinutfodringen. Med grovfoder av hög kvalitet kan behovet av proteinfoder minimeras, menade Märten. Viktiga faktorer för bra grovfoderkvalitet är botaniskt innehåll och skörde-kvalitet, förtorkning och tillsatsmedel.

Soja överskattat gentemot rapsmjöl

I en annan meta-analys kom Märten och några forskarkollegor fram till att rapsmjöl kan ersätta sojammjöl med samma inblandning baserat på råprotein utan att produktionen påverkas negativt. De fann även att nuvarande fodervärderingssystem överskattar protein-kvaliteten i soja i relation till rapsmjöl.

Artikel från SJVs FoU-dag 2012

Maria Wivstad, EPOK berättade om processen att ta fram en ny forskningsagenda. Foto: K. Ullén

Ny forskningsagenda för ekologiskt lantbruk

I en öppen process har de viktigaste framtida utmaningarna och kunskapsbehoven definierats för den ekologiska livsmedelskedjans väg mot ökad hållbarhet, effektivitet samt miljö- och samhällsnytta.

Den nya forskningsagendan som utvecklats av EPOK tillsammans med intressenter i livsmedelskedjan och i dialog med forskare och forskningsfinansiärer är tänkt att fungera som underlag för inriktning och prioritering av framtida forskningsinsatser. Ett viktigt syfte är även att bidra med relevanta problemställningar och ge inspiration till forskare utifrån faktiska kunskapsbehov.

Tre teman har identifierats för att beskriva de övergripande utmaningar som det ekologiska lantbruket och den ekologiska livsmedelskedjan står inför för att produktion och konsumtion ska utvecklas och nå en ökad långsiktig hållbarhet: "Robusta system", "Mer-värden för miljö och samhälle" samt "Konkurrenskraft och levande landsbygd". Med utgångspunkt i de tre temana har fem fokusområden definierats:

- Hög produktivitet med bevarad hållbarhet
- Innovativa produktionssystem med många funktioner
- Tåta kretslopp och förnybara resurser
- Hållbara företag och utveckling av marknaden
- Hälsosam mat med mervärden

Fokusområdena spänner över hela livsmedelskedjan, från primärproduktion, förädlning och marknad till

konsumtion av ekologisk mat. Inom varje fokusområde ges exempel på forskningsområden. Dessa handlar både om kortsiktiga frågeställningar och utmaningar på lång sikt och spänner från ett sektorsnära till ett samhällsorienterat perspektiv.

– Under de senaste femton åren har forskning om ekologiskt lantbruk till stor del finansierats genom öronmärkta medel. Det har resulterat i många innovativa och framsyftande projekt som troligen inte genomförs annars, säger EPOK:s föreståndare Maria Wivstad som varit redaktör för agendan.

– Forskningsagendan lyfter behovet av tvärvetenskaplig forskning om långsiktigt hållbara lösningar som hanterar målkonflikter på ett seriöst sätt. Likaså lyfts behovet av samverkan mellan forskning och praktik. ■

Forskningsagenda för ekologiskt lantbruk 2013. Forskningsutmaningar och kunskapsbehov inom ekologisk produktion och ekologisk mat.

Analys, strategi och forskningsprogram i Danmark

Under 2012 genomfördes i Danmark en **analys av forskningen inom ekologiskt lantbruk och ekologisk livsmedelsystem under åren 1996–2010**. Analysen fokuserar på hur forskningsresultaten kommit till användning praktiken. Sammanfattande sägs att forskningen varit inriktad på tillämpningar för att lösa hinder och främja den ekologiska sektorns generella förutsetningar för tillväxt. På så sätt har forskningen bidragit till att förbättra möjligheterna för fler företag att utnyttja de kommersiella möjligheterna som uppstått i ett läge med ständigt ökad efterfrågan på ekologiska produkter.

Efter en omfattande förberedelseprocess har danskarna också utarbetat en **forsknings- och utvecklingsstrategi** för ekologiskt lantbruk och ekologiska livsmedel.

Sedan strategin publicerades har det **avsatts 100 miljoner DKK** till forskning och innovation inom området fördelat över de närmaste tre åren. Pengarna fördelas inom ett nytt forskningsprogram som baseras på strategin och offentliggörs i början av 2013.

Analysen och strategin kan laddas ned från ICROFS:s hemsida.

start
innehåll
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

Agendan tydliggör kvalitet och nytta av forskning inom ekologiskt lantbruk

Agendan är ett underlag för finansiärers utlysningar av forskningsmedel för eko

Nya forskningsinsatser 2013/2014

- * SLU Ekoforsk 21 milj på tre år (utlysn vår 2013)
- * Formas, samarbete med SLF 12 milj på tre år (utlysn okt 2013)
- * CoreOrganic/Formas 36 milj på tre år (utlysn jan 2014)

Agendan lyfter fram fem områden

- 1. Hög produktivitet med bevarad hållbarhet** – flaskhalsar, aktuella problem
- 2. Innovativa produktionssystem med många funktioner** – nya systemlösningar, lösningar på längre sikt
- 3. Täta kretslopp och förnybara resurser** – inom jordbruket, stad/land, biogas/rötrest, lokal energiproduktion
- 4. Hållbara företag och utveckling av marknaden** – produktions/marknadsrisker, betalningsvilja
- 5. Hälsosam mat med mervärden** – kvalitet och hälsoeffekter, kommunicera och utveckla mervärden

NJF seminarium 21-23 Augusti 2013 i Danmark

'Organic farming systems as a driver for change'

Avgift anmälan före 1 juni
3 500 NJF medlem (medavg 300:-/år)
4 200 ej medlem

International Conference

Organic farming systems as a driver for change

21–23 August 2013 Denmark. NJF seminar 461.

CALL FOR PAPERS
15 February 2013

NJF
NATIONAL JOURNAL OF FARMING SCIENCES

Organized in collaboration with ICRDF – International Centre for Research in Organic Food Systems and EPOK – Centre for Organic Food and Farming at Swedish University of Agricultural Sciences.

www.njf.nu

Photo: Østergaard & Lars Ølev & Wikimedia

The poster features a central image of a bee on a clover flower. Below this, there is a grid of smaller images: a sunflower, a group of cows, a pig, and a head of cabbage. The text is arranged in a structured layout with a green and white color scheme.